

Силабус курсу СВІТОВІ РЕЛІГІЇ: ІСТОРІЯ, ВІРОВЧЕННЯ, КУЛЬТУРА	
Освітній ступінь – магістр Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 031 Релігієзнавство Освітньо-професійна програма «Релігієзнавство» Кількість кредитів - 6 (72 год. аудит.: 30 /42) Рік підготовки, семестр – I рік, I семестр Компонент освітньої програми: вибірко- вий Дні занять: згідно з розкладом занять Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи	
Мова викладання: українська	

Керівник курсу

ПП

к.і.н., доц. **Шама Олександр Іванович**

**Контактна інфо-
рмація**

shama@tnpu.edu.ua +380684491136

Опис дисципліни

Курс «Світові релігії: історія, віровчення, культура» має *метою* розкриття особливостей історичного становлення, віровчення, ритуальних практик і культури світових релігій: буддизму, християнства і ісламу; *предметом* — історичні етапи еволюції релігійного феномену. Курс *передбачає* аналіз базових понять і закономірностей розвитку духовно-релігійної сфери людства. Здобуті *знання і навички* з дисципліни допоможуть студентам виробити вміння цивілізовано і фахово спілкуватись під час своєї професійної діяльності з представниками різних релігій і конфесій, підтримувати толерантні, гуманні стосунки з віруючими, що сприятиме вдосконаленню громадянського суспільства, збереженню стабільності і безпеки Української республіки. Робота студентів контролюється викладачем за якістю виступів на семінарських заняттях, індивідуальних завдань самостійної роботи, а також за рівнем виконання загальних і модульних тестів.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1 Вступ. Буддизм	
Вступ. Теоретично-методичні основи курсу	<p>У процесі вивчення курсу «Світові релігії: історія, віровчення, культура» студенти, актуалізуючи знання з курсів «Історія Стародавнього Сходу», «Історія Стародавньої Греції і Риму», «Релігієзнавства» тощо, а також засвоївши теоретично-методичні положення курсу, його основні поняття і категорії, повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> — навчитись визначати об'єкт, предмет, сутність, особливості, тенденції, функціональність релігії в контексті історичного розвитку людства; — зрозуміти сутність генезису і еволюції світових релігій, їх нерозривний зв'язок із становленням, розквітом і кризою рабовласницького суспільства;
Розділ 1. Історичні умови виникнення буддизму. Проповідь Сіддхартхи Гаутами.	
Розділ 2. Міфологія (космогонія, космологія, пантеон, антропологія і т.д.) і ритуал буддизму	
Розділ 3. Основні напрямки буддизму. Буддизм у сучасному світі	
Розділ 4. Буддизм і культура народів Азії	
Змістовий модуль 2 Християнство	
Розділ 5-6. Історичні і культурні передумови виникнення християнства. Релігійно-ідеологічне вчення Кумранської общини	<ul style="list-style-type: none"> — засвоїти типологію світових релігій і культурів за рівнями їх історичного розвитку і етнічно-державною належністю; — опанувати методикою аналізу основних текстів світових релігій (Тіпітака, Біблія, Коран); — знаходити взаємопов'язаність між релігійно-ідеологічними і політичними, соціально-економічними і культурними аспектами життя суспільств, в яких виникли світові релігії; — аналізувати вплив культурно-історичних і соціальних факторів на формування релігії; — вирізняти спільне і своєрідне, притаманне кожній світовій релігії; — оволодіти мистецтвом розуміти людей чий образ думок є іншим; — застосовувати теоретичні знання для аналізу діяльності конфесій на Україні і в світі;
Розділ 7. Історико-культурний зміст Біблії. Апокрифічна література у християнстві	
Розділ 8. Раннє християнство. Становлення віровчення, культу і церковної організації. Патристика	
Розділ 9-10. Література і мистецтво Раннього християнства	
Розділ 11. Еволюція християнства від середньовіччя до сучасності. Християнство і культура	
Змістовий модуль 3 Іслам	
Розділ 12. Історичні умови виникнення і поширення Ісламу. Історико-культурний зміст Корану	<ul style="list-style-type: none"> — аналізувати підходи та концепції виникнення релігії; — обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо процесів розвитку релігій; — встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у духовній і матеріальній сферах; — навчитись визначати специфіку впливу світових релігій на культуру
Розділ 13. Міфологія і культ ісламу. Основні напрямки. Іслам у сучасному світі	
Розділ 14. Вплив ісламу на розвиток культури	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми.
ЗК 4	Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі.
ЗК 5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК-8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-9	Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК-10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК-11	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
СК-1	Здатність критично осмислювати проблеми у сфері релігієзнавства і на межі галузей знань, аналізувати наукові здобутки та результати релігієзнавчих напрямів і шкіл.
СК 3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення у галузі релігієзнавства, розв'язувати сучасні релігієзнавчі проблеми.
СК 4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування емпіричних даних та теоретичного матеріалу з використанням усталених і новітніх методів релігієзнавства.

Літературні джерела

- Академічне релігієзнавство. Підручник. За наук. ред. проф. А. Колодного. К.: Світ Знань, 2000. 862 с.
- Антология источников по истории, культуре и религии Древней Греции / Под ред. В.И. Кузицина. — СПб.: Алетейя, 2000. — 608 с.
- Буддизм / Сост. Я.В. Боцман. — Харьков, 2001.
- Релігієзнавчий словник. За ред. А. Колодного і Б. Лобовика. К.: Четверта хвиля, 1996. 392 с.
- Релігієзнавство: Підручник. За ред. В. І. Лубського, В. І. Теремка. К.: Академія, 2000. 408 с.
- Религиоведение. Хрестоматия. М., 2000.
- Історія релігії: Збірник документів і матеріалів. Упоряд.: Е.Бистрицька, І. Зуляк. Тернопіль: Астон, 2003. 524 с.
- Головащенко С. Історія християнства: курс лекцій. Навчальний посібник К.: Либідь, 1999. 352 с.
- Головащенко С. Біблієзнавство. Вступний курс. К.: Либідь, 2001. 496 с.
- Дисциплінарне релігієзнавство: Підручник /За ред. А. Колодного. К., 2010. 200 с.
- Кеоун Д. Буддизм. — М. 2001.
- Колодний А. Основи релігієзнавства: Курс лекцій. Дрогобич: Коло, 2006.
- Виговський Л. Функціональність релігії: природа і прояви. К.—Хмельницький, 2004. 339 с.
- Релігія в контексті культурно-цивілізаційного діалогу: Монографія. За ред. А. Колодного і Л. Филипович. К. 2010. 239 с.
- Тайлор Е. Первобытная культура. М.: Издательство политической литературы, 1989. 573 с.
- Токарев С.А. Ранние формы религии. М.: Издательство политической литературы, 1990. 622 с.
- Ранович А. Б. Первоисточники по истории раннего христианства. Античные критики христианства. М.: Издательство политической литературы, 1990. 479 с.
- Свенцицкая И. С. Раннее христианство: страницы истории. М.: Издательство политической литературы, 1987. — 336 с.
- Фрэзер Дж. Золотая ветвь. Исследование магии и религии. — М., 1986.
- Фрэзер Дж. Фольклор в Ветхом Завете. — М.: Издательство политической литературы, 1989. — 542 с.
- Шифман Н. Ш. Ветхий Завет и его мир. — М.: Издательство политической литературы, 1987. — 239 с.
- Штаерман Е.М. Религия и мораль угнетенных классов Римской империи. — М., 1961.
- Штраус Д. Ф. Жизнь Иисуса. — М.: Республика, 1992. — 528 с.
- Христианство: Энциклопедический словарь: В 3т. /Ред. Кол. : С. С. Аверенцев (гл. ред.) и др. - М.: Большая российская энциклопедия, 1993 — 1995.
- Павленко П. Ісус Христос – постать історії: Монографія. — Біла Церква, 2001.
- Эррикер К. Буддизм. — М., 1999.
- Васильев Л. С. История религий Востока. - М.,1998.
- Кориев В. И. Буддизм - религия Востока. - М., 1990.
- Кочетов А. П. Буддизм. - М., 1993.
- Религия мира. - М., 1996. — Т. 6. - Ч. 1, 2.
- Коран / пер. И. Ю. Крачковского. — Ростов-на-Дону, 2001..
- Максуд Р. Ислам . — М., 2001.
- Сурдель Д., Сурдель Ж. Цивилизация классического ислама. — Екатеринбург, 2006.

Академічне релігієзнавство (мультимедійне видання) /За ред. А. Колодного. – Львів, 2007.
Здіорук С. І. Суспільно-релігійні відносини: виклики України ХХІ століття. – К, 2005. –
//Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/Zdior_book/index.htm
www.risu.org.ua – Релігійно-інформаційна служба України.
<http://www.religion.in.ua> – Релігія в Україні.
<http://www.wco.ru/biblio/books>
<http://www.russian-orthodox-church.org.ru>(офіційний сайт Руської Православної Церкви)
<http://www.vatican.va>(офіційний сайт Ватикану)

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі лабораторного заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (розділи 1 - 4) усне опитування, тести, завдання	25
ЗМ 2 (розділи 5 - 10) усне опитування, тести, завдання	30
ЗМ 3 (розділи 11 - 14)	25
Підсумковий тест (1 - 14 розділи)	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE